

și cromatic) sunt elementele de stil caracteristice care vor fi dezvoltate ulterior de Ligeti, experimentând stiluri de scriitură bazate pe microtonie statică și densă și combinând posibilitățile polifoniei ritmice foarte complexe în cadre armonice stricte. Și astăzi, autorul ne dovedește că este în pas cu timpul, delimitându-se în mod egal atât față de stilul „retro” cât și față de vechea avangardă și militând pentru un modernism actual; acesta reprezintă maximum de distanțare față de cromatismul total și de texturile micropolifonice dense care-i caracterizau muzica la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60.

Este oare prea mult să considerăm genul cvartetului de coarde un univers în sine? Mai este el „regele” muzicii de cameră „în epoca noastră postmodernă, dispusă să încurajeze în special relativismul celor cu talent modest și aspirațiile îngheșuite ale artiștilor care fac cu ochiul culturii de masă” (H-R. Patapievic)? Un posibil răspuns a fost expus de Ligeti, reflectând serenitatea crepusculară a unei epoci. Cine mai are azi curajul (spune tot Patapievic) de a fi „inactual în raport cu módele culturale ale unei lumi față de care nu știm să avem de cât o singură atitudine, de imitație? Când lumea e bună, imitația binelui e bună; dar când lumea pe care o imităm e în eroare?”...

Constantin SECARĂ

TRAIECT românesc

Fiarsc, ca derulare în sine a evenimentelor, cea de-a 16-a ediție a **Săptămânii Muzicii Contemporane** s-a încheiat rezonând, predominant, românește. Urmând unor seri reprezentative ca adresare – dintr-un anume perimetru etnic – către tradiția reflectată în actualitatea interpretativă („acoperite” de ansamblul bosniac **SONEMUS**, **Elmira Sebat** și soliștii **Teatrului de Operă și Balet din Chișinău**, cvartetul elvețian **Terpsycordes**, dansatorii **Omar Rajeh și Zei Khauli** – compania **Maqamat Theatre Dance, Liban**), ultima zi a festivalului s-a deschis cu un program special oferit de **Grupul de Muzică Nouă TRAIECT**.

Conduși, ca de obicei, de compozitorul Sorin Lerescu, Geanina Săveanu (vioară), Viorica Nagy (violoncel), Georgeta Radu (percuție), Alexandru Hanganu (flaut), Andrei Podlacha (pian), Răzvan Gachi (clarinet), Eugen Niță (trombon) și colaboratorii lor, Sebastian Tegzeșiu (vioară) alături de Cornelia Petroiu (violă), au conferit o notă aparte evoluției lor încheiate cu „înveșmântarea” scenică a piesei lui Octavian Nemescu, *OUĂ pentru ora 10 dimineața* (regia Yolanda Constantinescu).

Parcurgerea auditiv-vizuală a celor trei repere componistice propuse (*Invocații* pentru 5 executanți de Tiberiu Olah, *Gemini: Romulus & Remus* – trio pentru 2 vioari și pian purtând semnătura Lievei Teodorescu-Ciocănea și deja

menționata lucrare a lui Octavian Nemescu) s-a metamorfozat într-o hartă a unor opțiuni stilistice din cele mai variate. Concizia metaforică a *Invocațiilor* (bine construite ca planuri tensionale, constituite din reflecții contrastante rezolvate într-un final eteric cu trimiteri ancestrale), alura neoclasică – de o vivacitate a intențiilor deja caracteristică autoarei – ordonând emoțional trasee structurate după o logică a epicului, a narațiunii-pretext din *Gemini: Romulus & Remus* (primă audiție absolută) și, în cele din urmă, complexa realizare cu valențe sincretice (și aceasta în premieră) a Yolandei Constantinescu plecând de la proiectul imaginat de Octavian Nemescu ce asociază *fonia* cu *tactilul*, și-au certificată virtuțile expresive grație implicării de real profesionalism a protagoniștilor gestului interpretativ.

„Dincolo” de latura sa frustă, „palparea, atingerea, pipăirea Realității (concrete și subtile)” avute în vedere de Octavian Nemescu în schițarea coordonatelor eșafodajului ideatic din *OUĂ pentru ora 10 dimineața* a stat la baza

unui arsenal intențional îmbogățit în semnificații adiacente de către regizoarea Yolanda Constantinescu (în fapt, un posibil rezumat scenic ce poate acoperi, prin extincție, scenariul conceptual al unei sume de titluri aparținând aceluiași compozitor). În viziunea Yolande Constantinescu, pianistul – cu rol de Creator – „animă” scena, pentru ca să i se adauge, ulterior, celelalte instrumente-personaje

(amplasate în spațiul de concert personalizat care desființează bariera „artificial” impusă dintre mesagerul-artist și publicul-receptor, părtaș al dezvăluirii Misterului Creației). **Lumina**, ca simbol energetic al prezenței Creatorului, conferă unicitate ambientului scenic (remarcabil speculat, în acest sens, de către maestrul de lumini, care a urmărit sonoritățile în detaliu însoțindu-le cu un spectru coloristic capabil – prin sine însuși – de a-și promova propriul scenariu, la fel de viabil). Pornind de la intenția compozitorului de a demara, acustic, un „voiaj inițiativ spre o mai mare lumină”, „voiaj” sprijinit de o intervalică ascendentă „sugerând infinitul existențial”, Yolanda Constantinescu integrează adorația **Spiritului Luminii / Luminii Spiritului** chiar în procesul primordial al Genezei, „filmul” evenimentelor sugerând parcurgerea tuturor treptelor acesteia până la apariția Androgenului, germen al viitorului Cuplu uman (interpretat extrem de elocvent, de la nivelul mimicii până la cel al întregului atitudinal surprinzând stadii ale evoluției, de către dansatorii Alina și Robert Zahariuc, soliști ai companiei „Raluca Ianegic”).

Este cert că regizoarea pleacă de la premisa susținerii simbolisticii arhetipale prin prisma unei tipologii gestuale de factură „clasică” pentru a înlesni comunicarea mesajului, în lipsa cuvântului vorbit; acesta este și motivul pentru care se apelează preponderent la materialitatea obiectelor (precum în cazul reprezentării celor 4 elemente primordiale – apa, aerul, focul, pământul). Detașându-ne, însă, de palierul materialității limbajului scenic (poate prea evident subliniat în amănunțime), am apreciat în ansamblu efectul comuniunii dintre cele două proiecte dramaturgice (Octavian Nemescu – Yolanda Constantinescu), încercarea de a dialoga simbolic pe traseul comun de revelare a aspectelor Misterului Creației, a locului și rolului Tăcerii ca formă de-substanțializată a Cuvântului, în coerența Tregerii.

Temă dificilă dar incitantă pentru misiunea Artistului, cel chemat, de obicei, să fie acel mijlocitor sensibil, acea punte lucrătoare spre înțelegerea și apropierea fiecăruia dintre noi de Marele și Adevăratul Anonim.

Loredana BALTAZAR

Din PROFIL

Sfârșit de primăvară, după amiază toridă într-un oraș prăfuit cu oameni alergând după himere; **agitatație inutilă**. Mașini gonind frenetic pe Calea Victoriei; **claxoane**. Un microbuz supraaglomerat ajunge în fața Ateneului în ultima zi de

festival. Întârziați, alergăm pe holurile imperturbabile, **ecouri...**, se simte un iz de singurătate printre scaunele pustii. Și totuși ...

Pe scenă Ansamblul Profil. Tineri entuziaști, dascăli și discipoli; **o umbră de speranță**.

În program compozitori din trecut, prezent și viitor, români și străini cu propriile frământări, vise și dezamăgiri, speranțe, depresii... într-o lume care îi înțelege prea

puțin; **singurătate**. Ei există în incertitudinea de a nu răzbate decât arareori dincolo de porțile sufletului unui meloman într-o grădină de plastic.

